

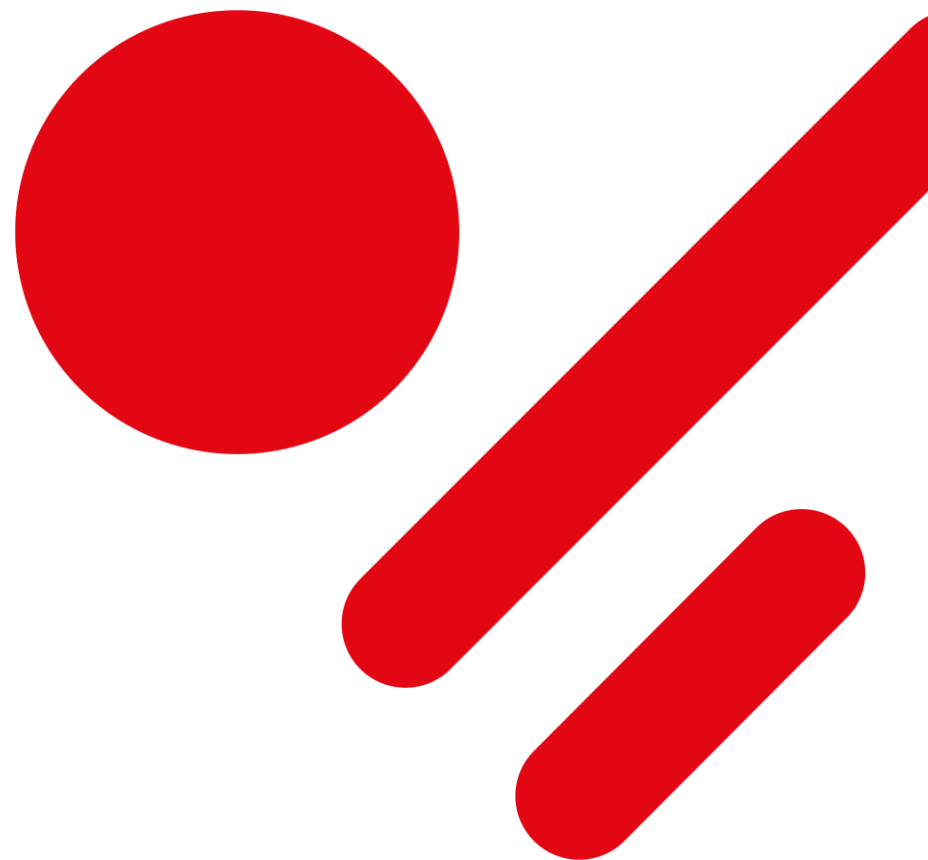
Anders Haugland, juridisk direktør i Statens helsetilsyn

Utfordringer ved etterlevelse og håndheving av funksjonsbaserte regler (og rettslige standarder), med eksempler fra bl.a. helseforvaltningen.

Helsetilsynet

TILSYN MED BARNEVERN, SOSIAL- OG HELSETJENESTENE

Rettslige standarder

- hva skiller disse fra andre skjønsmessige ord og uttrykk i lovgivningen?

Lovteksten gir anvisning på en målestokk som ligger utenfor loven

Standarden gir tolkningsdirektiv

Målestokken fylles ut av andre enn rettsanvenderen

Standarden skifter innhold med tiden

Spesialisthelsetjenesteloven

§ 2-2 Plikt til forsvarlighet

Helsetjenester som tilbys eller ytes i henhold til denne loven skal være forsvarlige. Spesialisthelsetjenesten skal tilrettelegge sine tjenester slik at personell som utfører tjenestene, blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter, og slik at den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert tjenestetilbud.

Omtale i forarbeider:

Kravet om forsvarlighet er en rettslig standard. Det innebærer at innholdet bestemmes av normer utenfor loven. Forsvarlighetskravet har en dobbel funksjon. Forsvarlighetskravet er en rettesnor for tjenesten og viser til normer som beskriver hvordan tjenestene bør være. Det følger av forsvarlighetskravet at tjenestene må holde tilfredsstillende kvalitet, ytes i tide og i tilstrekkelig omfang.

Samtidig danner normene utgangspunkt for å fastlegge hvor grensen mot det uforsvarlige går. Det vil si de konkrete vurderingene av hvor store avvik fra god praksis som kan aksepteres før avviket medfører at tjenesten blir uforsvarlig.

Nasjonale faglige retningslinjer

Helsepersonell og alle deler av helse- og omsorgstjenesten er forpliktet til å yte forsvarlig helsehjelp. Retningslinjer, anerkjent fagkunnskap og allmenngyldige samfunnsetiske normer inngår som aksepterte grunnlag for vurdering av hva som er faglig forsvarlig. Retningslinjer er ment som et hjelpemiddel ved avveiningene tjenesteyterne må gjøre for å oppnå forsvarlig og god kvalitet i tjenesten. De er ikke rettslig bindende, men faglig normerende for valg man anser fremmer kvalitet, god praksis og likhet i tjenesten på utgivelsestidspunktet. Helsepersonell må likevel vise faglig skjønn i vurderingen av hver enkelt pasient for å ta hensyn til individuelle behov. Dersom helsepersonell eller institusjoner velger å fravike anbefalinger i en retningslinje, skal dette dokumenteres og begrunnes.

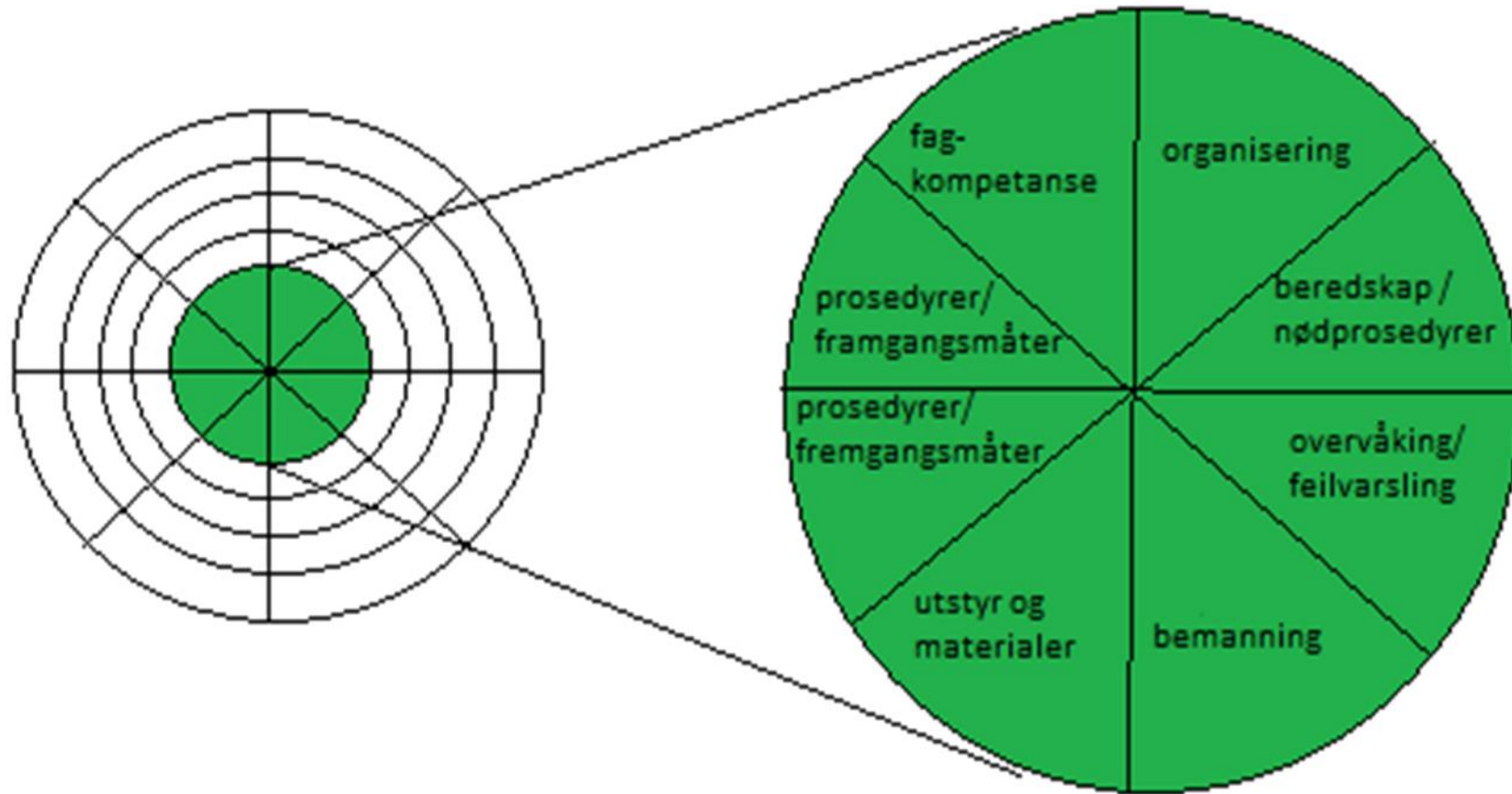

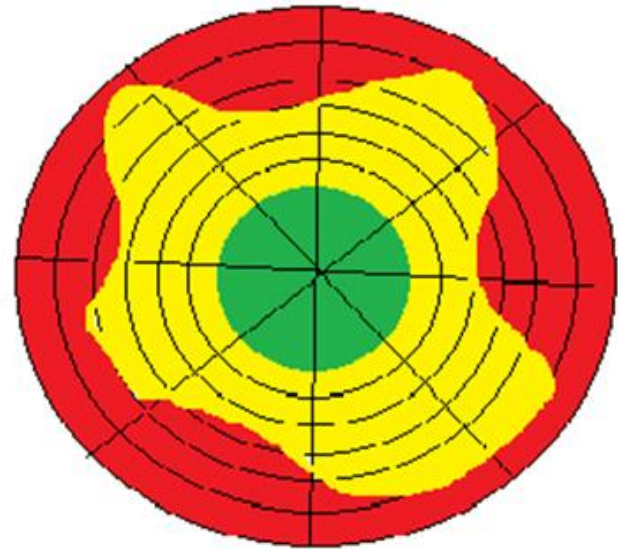
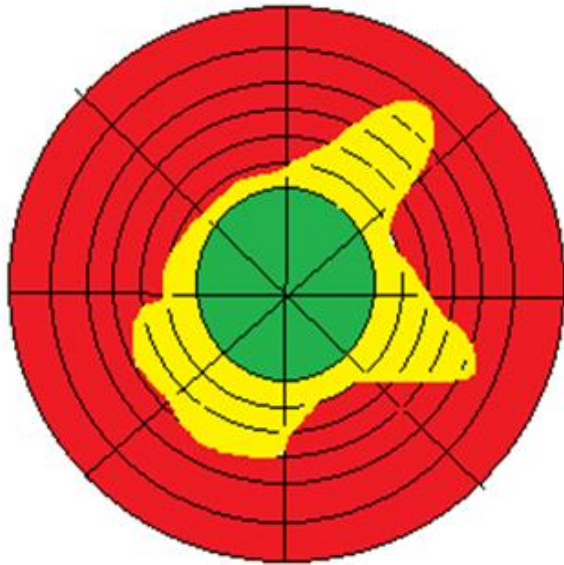
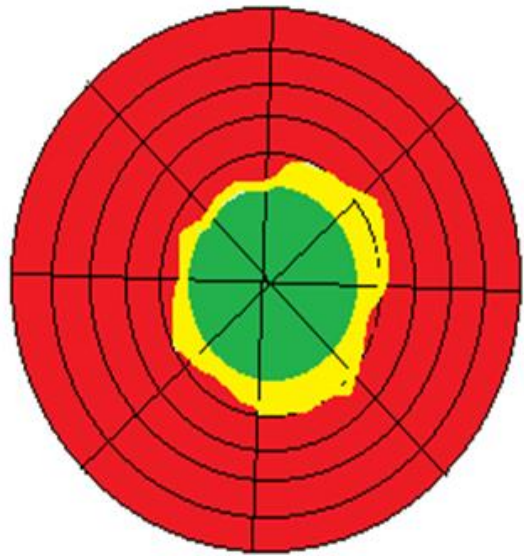
Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring

Plikten til å sørge for forsvarlige tjenester stiller krav om at virksomheten planlegger og iverksetter nødvendige tiltak for å sikre at de ulike tjenestene som ytes til enhver tid er forsvarlige. Virksomheten skal også påse at tiltakene fungerer og er tilstrekkelige. Det er i stor grad sammenfall mellom kravene til forsvarlig virksomhetsstyring og kravene til internkontroll.

Forskriften utdyper noe om hvilke prosesser virksomheten må ha for å ivareta kravet til forsvarlighet – likevel ganske generelt formulert

Muligheter og utfordringer ved anvendelse av funksjonsbaserte krav/rettslige standarder

Hvor tydelig er «målestokken utenfor loven»? Gir det tilstrekkelig anvisning for de som har plikter etter lovgivningen hva som kreves? Hvor stort handlingsrom er det i valg av løsninger?

Avklare innholdet når det skal anvendes på ulike deler av tjenesten og på ulike prosesser og aktiviteter. Mange deler av tjenesten har lite konkrete normer

Hvor går grensen for det lovlige?

Forutsigbarhet

Rettsikkerhet

